Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on täsmentää ja täydentää kansallisella sääntelyllä EU:n asetusta lentoliikenteen kestävistä polttoaineista. Lisäksi esityksellä täsmennetään ja täydennetään jakeluinfra-asetuksen sähkönsyöttöä koskevaa sääntelyä.

Ympäristöministeriö toteaa, että kansallisella lainsäädännöllä täsmennetään suoraan sovellettavaa EU –lainsäädäntöä. Vaikka EU:n asetus kestävistä polttoaineista asetus on suoraan sovellettavissa eikä erillistä kansallista toimeenpanoa tai sääntelyä vaadita, on kansalliseen lainsäädäntöön perusteltua tehdä ehdotetut muutokset toimivaltaisten viranomaisten roolin selkeyttämiseksi sekä seuraamusjärjestelmän kansalliseksi sääntelemiseksi.

Kansallinen asetusta täydentävä sääntely, kuten hallituksen esityksessä (HE 80/2024 vp) ehdotetut muutokset, on suunniteltu tukemaan ja täsmentämään EU-asetuksen täytäntöönpanoa. Näin varmistetaan, että kansalliset viranomaiset voivat tehokkaasti valvoa ja toimeenpanna EU-asetuksen vaatimuksia.

Ympäristöministeriö pitää tarkoituksenmukaisena esityksen mukaista toimivaltaisten viranomaisten osoittamista. Lentoliikenteen kestävistä polttoaineista annetun asetuksen toimivaltaiseksi viranomaiseksi osoitettaisiin ilmailulaissa ilma-aluksen käyttäjien ja unionin lentoasemanpitäjien osalta Liikenne- ja viestintävirasto. Lentoliikenteen kestävistä polttoaineista annetun asetuksen toimivaltaiseksi viranomaiseksi osoitettaisiin lentopolttoaineen toimittajien osalta Energiavirasto. Jakeluinfra-asetuksen toimivaltaiseksi viranomaiseksi osoitettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto.

Lentoliikenteen kestävistä polttoaineista annetun asetusta täydentävän kansallisen sääntelyn ympäristövaikutukset liittyvät pääasiassa EU:n lentoliikenteen kestävistä polttoaineista annettuun asetukseen (ReFuelEU Aviation -aloite). Näin ollen, kuten HE:ssa on mainittu, ympäristövaikutukset johtuvat pääasiassa EU-asetuksesta, jota kansallinen sääntely täydentää, ja aloitteen pääasiallinen tarkoitus on viedä ilmailua kestävämpään suuntaan, minkä toimeenpanoa Ympäristöministeriö pitää positiivisena asiana.

On kuitenkin tärkeää huomioida, että vaikka pienten lentoasemien vapautuksella velvoitteesta varmistaa sähkönsyöttö on vain vähäisiä ilmasto- ja ympäristövaikutuksia kokonaisuudessa, vapautus hidastaa pienten toimijoiden siirtymistä kohti uusiutuvia polttoaineita ja sähkönsyöttöinfrastruktuurin kehitystä. On varmistettava, että toimia muutokselle pienempien lentokenttien kohdalla ja tankkausvelvoitteelle lyhyillä lennoilla aletaan jo varautumaan, sillä vapautuksen on tarkoitus olla väliaikainen.

Ympäristöministeriö korostaa, että asetus lentoliikenteen kestävistä polttoaineista on osa EU:n vuoden 2030 ilmastotavoitteita koskevaa lainsäädäntökokonaisuutta. EU:n tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä edettäessä kohti EU-tason ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä.

-